

Provincie Drenthe
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 29 augustus 2008
Ons kenmerk: DPDir/08-U-1148/A.1.2.11
Betreft: reactie Culturele en museale agenda 2009-2012
Bijlage: Reactie Culturele en museale agenda 2009-2012, dd 6 juni 2008
Cc: Fracties Provinciale Staten van Drenthe

Geachte college,

De erfgoedsector in Drenthe kenmerkt zich door een groot aantal vrijwilligersorganisaties. Sommige werken op provinciale schaal zoals de Molenstichting, Stichting Drents Monument of de Bond Heemschut. Daarnaast bestaan er vele tientallen lokale organisaties variërend van historische verenigingen en kleine musea tot stichtingen die een bepaald object beheren zoals een molen. Vele tienduizenden inwoners van Drenthe zijn lid of betrokken bij deze organisaties wat het draagvlak van erfgoed in de samenleving goed weergeeft.

Basisinfrastructuur

Drents Plateau vormt in opdracht van de provincie de basisinfrastructuur die deze organisaties ondersteunt in hun primaire taak (meestal beheer en publieksbereik), hen voorlicht over nieuwe ontwikkelingen, hen helpt bij contacten met de overheid en zorgt voor afstemming bij diverse activiteiten. Om deze steuntaak goed te kunnen vervullen is veel inhoudelijke kennis nodig van de verschillende erfgoedgebieden (geschiedenis, monumentenzorg, archeologie, landschap, musea) die geïntegreerd wordt ingezet. Ook een uitgebreid netwerk is nodig, binnen en buiten Drenthe, binnen en buiten de sector, met name bij overheden en bezieling, hart voor het vak. Het vraagt een investering van vele jaren om deze kennis en dit netwerk op te bouwen, iets wat Drents Plateau met provinciale steun de afgelopen jaren heeft gerealiseerd.

Samenhang, continuïteit en samenwerking

Naast kennis, netwerk en motivatie heeft een goed functionerende sector vooral baat bij samenhang, continuïteit en samenwerking. Samenhang omdat de verschillende erfgoeddisciplines elkaar aanvullen; zo staat een gebouw altijd in een landschap en heeft een geschiedenis. Continuïteit omdat zo een stabiele en duurzame relatie mogelijk is waar ieder in kan investeren. En samenwerking omdat het erfgoed alleen gebaat is bij een gemeenschappelijk optreden van alle betrokken instellingen en personen. De provincie heeft Drents Plateau in het leven geroepen om juist deze drie functies te realiseren: een herkenbaar erfgoedloket dat fungeert als ondersteuning, platform en vast aanspreekpunt voor overheden en het werkveld.

BEZOEKADRES
Stationsstraat 11

POSTADRES
Postbus 117
9400 AC Assen
T (0592) 305 930
F (0592) 305 940
E info@drentsplateau.nl
I www.drentsplateau.nl

Samenhang dreigt te verdwijnen

In Cultuur als Magneet maakt de provincie nu een tegengestelde keus. Door het voornemen de verschillende steunfuncties ook door anderen dan Drents Plateau te laten uitvoeren, haalt de provincie de samenhang weg uit de basisinfrastructuur en laat versnippering toe. Theoretisch zijn musea, geschiedenis, educatie en monumentenzorg in de toekomst bij verschillende steunorganisaties ondergebracht. Er vindt dan geen onderlinge afstemming meer plaats en overheden en het werkveld hebben verschillende loketten. Een beweging terug van integraal naar sectoraal, van meerwaarde tot losse elementen.

Samenwerking lossen

De samenwerking in de erfgoedsector is optimaal omdat alle organisaties werken vanuit een gemeenschappelijk belang: behoud en ontwikkeling van het erfgoed ten behoeve van de Drentse samenleving. Er is een grote bereidheid tot het delen van kennis en ervaringen, en het gezamenlijk organiseren van activiteiten. Deze wellicht unieke samenwerking komt knarsend tot stilstand wanneer andere belangen zoals concurrentie en commerciële motieven hun intrede doen. Er zal weinig bereidheid zijn tot delen met mogelijke concurrenten of organisaties die commercieel gewin nastreven. De sector zal onmiskenbaar aan effectiviteit verliezen.

Minder continuïteit

De basis voor een goede samenwerking tussen de erfgoedinstellingen onderling en met anderen als overheden ligt in een goede relatie waarbij ieder zonder terughoudendheid de eigen kennis inbrengt. Dit vraagt tijd. Het regelmatig veranderen van de spelers in het veld vraagt zowel van de nieuwkomers als de blijvers steeds weer opnieuw een forse investering in elkaars netwerk en kennis. Tijd en geld dat beter kan worden besteed.

Marktwerking mogelijk binnen basisinfrastructuur

Organisaties en sectoren zijn gebaat bij nieuwe impulsen en frisse ideeën. De kunst is ervoor te zorgen dat marktwerking kwaliteit en rendement toevoegt en niet wegneemt. En dat kan. Marktwerking gaat over de zoektocht naar de beste ordening voor een sector: het borgen van een publiek belang, en binnen die randvoorwaarden zoveel mogelijk efficiëntie afdwingen. De sector is gebaat bij een goede basisinfrastructuur die samenhang, samenwerking en continuïteit garandeert.

Het flexibiliseren of vermarkten van deze taken zorgt voor onrust, inefficiëntie, kapitaalvernietiging en dient derhalve geen enkel publiek belang. De provincie dient dit dan ook als een vaste taak te benoemen. Bij de *uitvoering* van deze basistaken zijn er echter mogelijkheden voor de inbreng van spelers van buiten; er is door Drents Plateau zelfs al enkele malen mee geëxperimenteerd.

Voorbeelden van marktwerking

Voor het maken van de Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) is een procesbegeleider van buiten aangetrokken die de provincie en Drents Plateau daarbij begeleidt. Het verder uitwerken en bijhouden van de CHW zal daarna weer door Drents Plateau gebeuren. Een tweede voorbeeld is de organisatie van de Manifestatie Oranjekanaal in 2006 waarbij de provincie de coördinatie aan Drents Plateau opdroeg onder voorwaarde dat de uitvoering bij een extern bureau lag.

In beide gevallen is optimaal gebruik gemaakt van kennis van buiten die tot een aantoonbare kwaliteitsverbetering heeft geleid terwijl de provincie en Drents Plateau de regie behielden, 'in positie' bleven. Daarmee waren de samenhang, samenwerking en continuïteit geborgd. Drents Plateau stelt voor met de provincie in overleg te gaan op welke manieren binnen de huidige infrastructuur optimaal gebruik kan worden gemaakt van impulsen van buiten.

Mogelijke gevolgen voor Drents Plateau

In Cultuur als Magneet staan vaste en variabele taken benoemd per organisatie. Als uitgangspunt geldt dat in 2012 40% van het totale budget van deze organisaties 'flexibel' moet zijn en dat deze flexibiliteit in de variabele taken moet worden gezocht. Voor de

basisinfrastructuur in de erfgoedsector heeft dit ingrijpende gevolgen want het betekent dat alle steunfuncties van Drents Plateau geheel flexibel worden.

In de begrotingen van 2008 en 2009 beslaan de vaste taken namelijk ca 60% van het budget, de als flexibel geormerkte taken beslaan dus 40% van het budget. Wanneer de provincie uiteindelijk 40% van het totale budget wil vermarkten en dit in de variabele taken zoekt, staat de hele steunfunctie van Drents Plateau in de etalage. In het theoretische maar volgens de conceptnota mogelijke scenario dat geschiedenis, museumfunctie, educatie en zelfs de kennisbank elders zijn ondergebracht, rest een verminkte, niet-integrale organisatie die niet meer is toegerust voor zijn oorspronkelijke functie: een integraal erfgoedloket voor alle spelers in de provincie Drenthe. Overheden en spelers in het veld hebben verschillende loketten en aanspreekpunten en ontvangen een versnipperde dienstverlening.

Samen voor kwaliteit

Het is de vraag of het provinciaal beleid de mogelijkheid van een dergelijke ongewenste situatie van versnippering en inefficiëntie moet willen toestaan. Er lijkt geen publiek belang mee gediend.

De kwaliteit en continuïteit van de basisinfrastructuur en de dienstverlening moet voorop staan. Dit betekent dat de provincie en Drents Plateau in een continu proces blijven kijken waar de kwaliteit van de eigen dienstverlening verbeterd kan worden (dit is al staande praktijk binnen de ASV), en waar en op welke wijze een inbreng van andere organisaties kwaliteit toevoegt. Voor Cultuur als Magneet zou dit betekenen dat het in stand houden van een basisinfrastructuur voor de sector een vaste taak is van Drents Plateau en dat derhalve een flexibilisering van 40% niet haalbaar is.

Rechtpositie

Tenslotte, al eerder genoemd, is een noodzakelijke randvoorwaarde dat de provincie in dit hele proces rekening houdt met de bijzondere ambtelijke rechtpositie van Drents Plateau en met ons meedenkt hoe hiermee om te gaan in het hele proces van marktwerking. In onze vorige brief aan Provinciale Staten zijn wij hier wat dieper op in gegaan. Deze brief treft u als bijlage bij.

Ook de overige aandachtspunten in deze brief blijven onverminderd actueel en graag verzoeken wij u deze in uw beantwoording en verdere beleidsvoorbereiding te betrekken. Hieronder staan ze nogmaals opgesomd.

Samenvatting

Samenvattend verzoekt Drents Plateau u:

- De basisinfrastructuur voor de erfgoedsector in stand te houden door de steuntaken als vaste taken van Drents Plateau te benoemen;
- Met Drents Plateau in een continu proces te bekijken waar vermarkting kwaliteit kan toevoegen voor de afnemers;
- Hiertoe een model van opdrachtverlening te hanteren dat voor nieuwe impulsen zorgt terwijl het de samenwerking binnen de erfgoedsector intact laat;
- Meer inzicht te geven in het verband tussen de variabele taken en de voorgestelde verlaging van het vaste budget;
- Mee te denken aan de gevolgen van de rechtpositie van Drents Plateau in relatie tot de voorgestelde marktwerking;
- Het percentage van flexibilisering kritisch door te nemen op realiteitsgehalte;
- Heldere en duidelijke regels vast te stellen voor de uit/aanbesteding van taken;
- Het scheppen van een gelijke uitgangspositie voor alle betrokken instellingen, bijvoorbeeld op het gebied van cultuureducatie;

Met vriendelijke groet,

mr. ing. J. D. Frieling
voorzitter

drs. O.S. Reijers
directeur